



Beror fläkta nyfödda grisar på selenbrist?

Fläkta grisar kan vara en av orsakerna till en ökad späddgrisdödlighet. Nyfödda fläkta grisar har svårigheter att ta sig fram till juvret och även svårigheter att flytta sig när suggan lägger sig ned. För att avgöra varför grisen är fläkt bör man först ta reda på om det är en medfödd defekt eller om den fläkt sig efter födseln.

Vid födseln är grisens nervsystem inte helt färdigutvecklat och fläkta grisar har dessutom outvecklad muskulatur. Det är vanligast att bakbenen är drabbade. Grisar som föds före dag 113 i dräktigheten är oftare fläkta och det är två gånger vanligare bland hangrisar. Fläkgrisar är vanligare i stora kullar och vid låga födelsevikter. Det är vanligast att bakbenen är drabbade.

I utfodringsförsök har man inte kunna påvisa att låga nivåer av selen i fodret leder till ökad förekomst av fläkgrisar. Man diskuterar huruvida brist på aminosyrorna choline och meteonin i suggans foder under dräktigheten kan vara en bakomliggande orsak. Få studier har kunnat styrka detta. Praktiska erfarenheter visar att man kan öka både svagfödda och fläkta späddgrisars chanser att klara den tuffa tiden som nyfödd genom att ge suggan Tokosel innan grisning. Tokosel innehåller både e-vitamin och selen. Rådgör med foderrådgivare och veterinär innan tilldelning av extra vitaminer och mineraler i suggans foder.

Miljön i grisningsboxen kan också ha betydelse för fläkning. Om underlaget i grisningsboxen är halt och blött ökar risken för att grisarna fläker sig efter födseln. Späddgrisar som inte kommer upp på benen och tar sig fram till juvret direkt löper risk att bli nedkylda och gör då fort slut på den lilla energireserv de föds med. En första åtgärd för att minska fläkning efter födseln är att förbättra miljön i grisningboxen. Ta bort efterbörderna så snart som möjligt efter grisningen och se till att det är så rent och torrt i boxen att det blir halkfritt.

Fläkgrisar kan bli helt återställda inom en vecka om de vid födseln får hjälp att få sig råmjölk och hålla värmen. Benen kan stödtejpas till normal vinkel, oftast med bra resultat på fläkta bakben.

Referenser

Heyde van der *et al* 1989. Influence of Season, Litter Size, Parity, Gestation Length, Birth Weight, Sex and Farrowing Pen on Frequency of Congenital Splayleg in Piglets. *Livestock Production Science*. 21 s: 143-155

Mahan, D.C. & Peters, J.C. 2004. Long-term effect of dietary organic and inorganic selenium sources and levels on reproducing sows and their progeny. *Journal of Animal Science* 82 s: 1343-1358

Straw, B. *et al*. 2006. *Diseases of Swine* 9th edition. Blackwell Publishing, USA